

**KAUKOJUNALIIKENTEEEN JA ALUEELLISEN JUNALIIKENTEEEN OSTOSOPIMUS
1.1.2012-31.12.2015**

1 SOPIJAPUOLET

Liikenne- ja viestintäministeriö (jäljempänä "Tilaaaja")
PL 31
00023 VALTIONEUVOSTO

Tilaaajan edustajat:

osastopäällikkö Minna Kivimäki
puh. +358 9 160 28012

hallitusneuvos Mikael Nyberg
puh. +358 9 160 28474

VR-Yhtymä Oy (jäljempänä "Liikenteenharjoittaja")
PL 488
00101 HELSINKI

Liikenteenharjoittajan edustaja:

toimitusjohtaja Mikael Aro
puh. +358 307 20000

Liikenteestä vastaava henkilö:

divisionajohtaja Antti Jaatinen
puh. +358 307 20700

molemmat jäljempänä erikseen "Sopijapuoli" tai yhdessä "Sopijapuolet".

2 SOPIMUKSEN TARKOITUS JA KOHDE

Tällä sopimuksella tilaaja ostaa liikenteenharjoittajalta sopimuskauden 1.1.2012–31.12.2015 aikana harjoitettavan ostoliikenteen jäljempänä mainituin ehdoin ja rajoituksin. Sopimus ja sen liite muodostavat yhdessä sopimuksen.

Sopimus koskee matkustajaliikennettä, joka on eritelty junavuoroittain kaukojunaliikenteeseen ja alueelliseen junaliikenteeseen tämän sopimuksen liitteessä.

3 LIIKENTEENHARJOITTAJAN OIKEUDET, VELVOLLISUUDET JA VASTUUT

3.1 Liikennöintivelvollisuus

Liikenteenharjoittaja on velvollinen hoitamaan tässä ostoliikennesopimuksessa ja sen liitteessä määritellyn liikenteen niissä sovituin ehdoin.

Liikennöinnissä tulee noudattaa liitteen mukaisia liikennöintiaikatauluja. Liikenteenharjoittajalla ei ole oikeutta muuttaa pysyvästi junavuorojen lukumäärää tai välipysähdyksiä ilman tilaajan kirjallista hyväksyntää.

Liikenteenharjoittaja sitoutuu ilmoittamaan tilaajalle ja muille joukkoliikennelaissa määritetyille toimivaltaisille viranomaisille seuraavaa aikataulukautta koskevista alustavista muutossuunnitelmista kirjallisesti 60 päivää ennen aikataulukauden vaihdetta, jotta varmistetaan liityntäyhteyksien turvaaminen. Tilaajan edustajalla on oikeus tehdä muutosehdotuksia samoin kuin tilaajan puolesta hyväksyä muutoksia. Liikenteenharjoittajalla on oikeus tehdä kohtuullisia muutoksia junavuorojen aikatauluihin liikenteen yhteensovittamisen niin vaatiessa. Liikenteenharjoittaja toimittaa aikataulumuutoksista tiedot tilaajalle ja alueen toimivaltaiselle liikenneviranomaiselle.

3.2. Liikenteen suunnittelu, tiedottaminen ja lipunmyynti

Liikenteenharjoittaja huolehtii liikenteen suunnittelemisesta, markkinoinnista ja muusta tiedottamisesta, paikanvarauksesta ja lipunmyynnistä. Liikenteenharjoittajan tulee ilmoittaa yleisölle liikenteestä tehokkaasti, etenkin sen aloittamisesta ja muuttamisesta. Poikkeustilannejärjestelyistä liikenteenharjoittaja tiedottaa omilla internetsivuillaan ja junissa.

3.3. Taloudellinen seuranta

Liikenteenharjoittajan tulee pitää ostoliikenteen kustannuksista ja tuotoista erillistä kirjanpitoon perustuvaa laskelmaa. Laskelman tulee olla niin yksityiskohtainen, että se vastaa EU:n joukkoliikenteen julkisista henkilöliikennepalveluista annetun asetuksen (EY) N:o 1370/2007 ja joukkoliikennelain (2009/869) vaatimuksia.

3.4. Liikennöinnissä käytettävä kalusto

Liikenteenharjoittajan on hoidettava liikenne liitteessä mainitulla kalustolla. Liikenteenharjoittaja ei saa pysyvästi vaihtaa kalustotyyppiä ilman tilaajan kirjallista hyväksyntää.

Erityisestä syystä liikenteessä voidaan käyttää tilapäisesti myös sovitusta poikkeavaa kalustoa. Tästä tulee kuitenkin viivytyksettä ilmoittaa tilaajalle, jos tällaista kalustoa käytetään pidempään kuin neljänä perättäisenä päivänä. Liikenteenharjoittaja vastaa kaluston vaihtamisesta aiheutuneista lisääntyneistä kustannuksista.

Liikenteenharjoittaja voi käyttää muuta liikenneyritystä alihankkijana silloin, kun junalla liikennöinti on estynyt onnettomuuden, ratatyön tai poikkeuksellisten sääolosuhteiden tai niihin rinnastettavan muun odottamattoman syyn vuoksi. Alihankkijan käyttämisestä tulee ilmoittaa tilaajalle viivytyksettä, mikäli alihankinta jatkuu pidempään kuin neljä peräkkäistä päivää.

3.5. Lippujen hinnat

Liikenteenharjoittajalla on oikeus päättää junalippujen hinnat. Hinnoittelu ei saa olennaisesti heikentää ostoliikenteen kannattavuutta. Kysyntälähtöisellä hinnoittelulla on tarkoitus kasvattaa matkustajamääriä. Tämän sopimuksen mukaisen liikenteen hinnoittelussa noudatetaan samoja periaatteita kuin liikenteenharjoittajan harjoittaman itsekannattavan liikenteen hinnoittelussa.

3.6. Liikenteenharjoittajan vastuu

Liikenteenharjoittaja vastaa tilaajalle sopimuksessa ja sen liitteessä asetettujen velvollisuuksiensa täyttämistä ja annettavien tietojen oikeellisuudesta.

Liikenteenharjoittaja vastaa työnantajana ostoliikennettä palvelevan henkilökunnan toiminnasta.

Liikenteenharjoittaja on velvollinen korvaamaan tilaajalle suoran ja välittömän vahingon, joka tilaajalle mahdollisesti aiheutuu siitä, että sopimuksen tarkoittama liikennöinti jää Liikenteenharjoittajan laiminlyönnistä täyttämättä tai että liikenteenharjoittaja on laiminlyönyt ostoliikenteen järjestämiseksi asetetut velvoitteensa tai muutoin rikkonut sopimusta.

Liikenteenharjoittaja vastaa tämän sopimuksen mukaista raideliikennettä harjoittaessaan aiheuttamistaan vahingoista voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

3.7. Liikenteenharjoittajan vastuun rajoittaminen

Liikenteenharjoittaja ei kuitenkaan vastaa niistä vahingoista, jotka aiheutuvat tilaajalle siitä, ettei liikennettä voida hoitaa sodan, liikekannallepanon, poikkeuksellisten luonnonvoimien tai vaikutuksiltaan niihin verrattavan liikenteenharjoittajasta riippumattoman ja vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevan ylivoimaisen esteen tai

tapahtuman johdosta taikka, jos liikennöinti estyy liikenteenharjoittajaa koskevan lakon, työsulun tai muun niihin verrattavan työtaistelutoimenpiteen johdosta.

3.8. Sopimuksen vastuuhenkilöt

Sopijapuolten tulee ilmoittaa toisilleen, jos sopimuksen 1 kohdassa mainitut sopijapuolten edustajat tai vastuuhenkilöt vaihtuvat.

3.9. Esteettömyys

Ostettavissa junavuoroissa tavoitteena on, että kaikissa vuoroissa on liikuntarajoitteisten matkustamiseen soveltuvaa kalustoa. Jos tällaista kalustoa ei ole saatavilla, on liikenteenharjoittajan huolehdittava puutteen tiedottamisesta asiakkaille. Liikenteenharjoittaja huolehtii siitä, että sen asiakaspalvelusta huolehtiva henkilökunta on saanut riittävän koulutuksen erityisryhmien palvelemiseen.

Jos sopimuskaudella ostoliikenteeseen hankitaan uutta kalustoa, otetaan sen hankinnassa huomioon esteettömyystarpeet.

3.10. Lippujärjestelmän yhteentoimivuus

Ostoliikenteessä käytetään Liikenteenharjoittajan omaa lippujärjestelmää.

Liikenteenharjoittaja sitoutuu ottamaan käyttöön ja hyväksymään liikennevälineissään toimivaltaisten seudullisten viranomaisten integroitujen lippujärjestelmien matkalippujen käytön kyseisen toimivaltaisen viranomaisen toimialueen sisällä. Edellytyksenä yhteiskäyttöisten matkalippujen käytölle on se, että lippujärjestelmässä käytettävä matkakortti noudattaa ISO 14443A -standardia (Desfire-kortti) ja lippujen hinnoittelu, myynti, tarkastustoiminta ja liikenteenharjoittajille toimitettavat raportit myynnistä ja toteutuneesta matkustamisesta sekä tilityksistä toteutetaan yhdessä sovittujen toimintamallien ja periaatteiden mukaan tapauskohtaisesti. Tavoitteena on, että edellä mainituissa toimintamalleissa noudatetaan valtakunnallisia yhteiskäyttöisiä malleja. Liikenteenharjoittajalla on velvollisuus kehittää lippu- ja myyntijärjestelmiään siten, että kehitystyö tukee yhteiskäyttöisyyttä. Seudullisten viranomaisten tulee toteuttaa liput siten, että ne ovat luettavissa junan konduktöörin myyntilaitteella. Seutulipun piirissä olevat reitit tulee kuitenkin yhdessä Liikenteenharjoittajan, Tilaaajan ja seudullisen toimivaltaisen viranomaisen toimesta vahvistaa ja määrittää niiden hinnoittelu ja toimintamalli vähintään 6 kk ennen yhteiskäyttöisyyden aloittamista.

Alueellisten toteutusten on oltava yhteensopivat pääkaupunkiseudun ja Liikenteenharjoittajan käyttämän matkakortin, joka on toteutettu ISO 14443A -standardin mukaisesti, kanssa.

Lippujärjestelmän yhteentoimivuus edellyttää, että Liikenteenharjoittajan kyseiselle yhteysvälille määrittämä matkan hinta tilitetään Liikenteenharjoittajalle sellaisenaan ilman provisioita. Kortin liikkeellelaskija vastaa tietojen toimittamisesta sekä matkatietojen turvallisesta käsittelystä. Kortin liikkeellelaskija vastaa, että kaikki matkatiedot ovat Liikenteenharjoittajan luottamuksellisia tietoja, eikä luovuta niitä

kenellekään kolmannelle osapuolelle ilman erillistä lupaa. Matkojen seuranta perustuu siihen, että jokainen seutulipulla matkustava asiakas esittää matkakorttinsa junassa junahenkilökunnalle tai mahdolliselle itsepalvelulukijalle.

4 TILAAJAN OIKEUDET, VELVOLLISUUDET JA VASTUUT

4.1. Liikennöintimuutokset

Tilaajalla on oikeus lopettaa yksittäisen junavuoron ostaminen, jos liikenne ei tilaaajan päätöksen mukaan ole kokonaistaloudellisesti järkevää ja tarkoituksenmukaista. Ilmoitus liikenteen ostamisen lopettamisesta on annettava liikenteenharjoittajalle vähintään kuusi kuukautta ennen aiottua liikenteen ostamisen lopettamista.

4.2. Tilaaajan vastuu

Tilaaaja vastaa sopimuksenmukaisten velvollisuuksiensa täyttämisestä. Tilaaaja on velvollinen korvaamaan liikenteenharjoittajalle suorat ja välittömät vahingot, jotka aiheutuvat siitä, että tilaaaja on rikkonut sopimusta tai sopimus on jouduttu purkamaan tilaaajasta johtuvasta syystä.

4.3. Liikennöintikorvaus ja sen maksaminen

Enimmäiskorvaus 1.1.2012–31.12.2015 väliseltä ajalta on yhteensä 135 600 000 euroa (sis. alv. 9 %) sopimuksen liitteessä esitetystä matkustajaliikenteestä. Vuositasolla 135 600 000 euron korvaus jakaantuu seuraavasti:

2012	33 400 000 €
2013	33 600 000 €
2014	34 000 000 €
2015	34 600 000 €

Korvaus käsittää neljän vuoden sopimusjakson toteutuneen alijäämän ja enintään 5,1 % katteen. Liikenteenharjoittaja raportoi sopimusliikenteen alijäämätoteuman ja matkustajamäärät vuosittain seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja sopimusjakson clearing-laskelma tehdään neljän vuoden sopimuskauden päätteeksi vuoden 2016 maaliskuun puoliväliin mennessä.

Jos liikennöintikorvauksen (135 600 000 euroa) ja lipputuottojen summa neljän vuoden sopimuskauden ajalta ylittää sopimusliikenteen liikennöintikustannusten ja 5,1 % katteen summan, on Liikenteenharjoittaja velvollinen palauttamaan yli menevän osuuden Tilaajalle. Mikäli korvaussumma ei riitä kattamaan neljän vuoden liikenteen alijäämää, jää erotus liikenteenharjoittajan katettavaksi.

Korvaus sisältää nykyisen henkilöliikenteelle säädetyn yhdeksän prosentin (9 %) arvonlisäveron. Jos arvonlisäveroprosenttia korotetaan, liikenteenharjoittajalla on oikeus irtisanoa sopimus päättyään arvonlisäveroprosentin korottamista seuraavan aikataulukauden alusta

lukien. Jos arvonlisäveroprosenttia alennetaan, liikenteenharjoittaja on oikeutettu pitämään liikennöintikorvaus itsellään, edellyttäen, että liikennöintivelvoitteen hoitamisesta aiheutuneet toteutuneet kokonaiskustannukset ja sopimuksessa sovittu enimmäiskate ei ylitä.

Liikennöintikorvaus kattaa kaikki tässä sopimuksessa mainitut liikenteenharjoittajan velvollisuudet. Korvausta voidaan muuttaa vain sopimuksessa esitetyissä tapauksissa.

Korvaus maksetaan liikenteenharjoittajalle kuukausittain laskutuksen perusteella. Kuukausikohtainen korvaus lasketaan jakamalla kunkin vuoden korvaussumma 12 kuukaudella. Laskussa tulee erotella arvonlisäveron (9 %) osuus.

Korvaus maksetaan erikseen kullakin kuukaudelta jälkikäteen liikenteenharjoittajan laskutuksen perusteella noudattaen normaaleja maksuehtoja edellyttäen, että tilaaja on saanut seurantatiedot kohdan 5.1 mukaisesti. Korvauksesta vähennetään ajamatta jäänyt liikenne sekä mahdolliset täsmällisyysanktiot ja lisätään mahdolliset täsmällisyysbonukset sopimuksen 4.6. mukaisesti.

Korvaus maksetaan liikenteenharjoittajan laskussa ilmoittamalle pankkitilille.

Viivästyskorko on korkolain mukainen. Mikäli korvauksen maksu viivästyy tilaajaa koskevan lakon, työsulun tai niihin verrattavan työtaistelutoimenpiteen johdosta, ei viivästyskorkoa makseta eikä mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja korvata.

4.4. Asiakastulot

Tilaajan maksaman liikennöintikorvauksen lisäksi liikenteenharjoittaja saa pitää perimänsä asiakastulot.

4.5. Liikennöintikorvauksen muuttaminen

Tilaajan liikenteenharjoittajalle maksamaa korvausta voidaan muuttaa silloin, kun kohteen liikennöintiä on muutettu kohdan 4.1 perusteella. Laskettaessa liikennöinnin muutoksen vaikutusta korvaukseen otetaan huomioon ostohinta ja muutoksen vaikutus muuhun ostoliikenteeseen.

4.6. Liikennöintikorvauksen lisääminen, vähentäminen, pidättäminen ja kuittaus

Liikennöitäessä on noudatettava aikatauluja täsmällisesti. Ostoliikenteen täsmällisyyttä mitataan tilaajan ostamassa kaukojunaliikenteessä ja alueellisessa junaliikenteessä määräasemille saapumisten mukaan. Junan katsotaan kulkeneen aikataulun mukaisesti, mikäli se on myöhässä vähemmän kuin viisi (5) minuuttia.

Juna katsotaan ajamattomaksi, jos lähtö myöhästyy kaukoliikenteessä vähintään 60 minuuttia tai jos juna lähtee etuajassa tai myöhemmin kuin seuraava aikataulun mukainen lähtö.

Jos täsmällisyys on tilaajan ostamassa kaukoliikenteessä parempi kuin 91,0 % maksaa tilaaja liikenteenharjoittajalle bonusta täsmällisyysprosentin ylityksen mukaisesti.

Jos täsmällisyys on tilaajan ostamassa kaukoliikenteessä huonompi kuin 89,0 % maksaa liikenteenharjoittaja tilaajalle sanktiota täsmällisyysprosentin alituksen mukaisesti.

Täsmällisyysprosentti lasketaan kuukausittain. Bonuksen ja sanktion rahallinen arvo on 10 000 €/ylitys- tai alitusprosenttiyksikkö. Bonuksen tai sanktion määrä on enintään 0,5 % kuukausittaisesta liikennöntikorvauksesta. Vuosittainen korvaussumma ei kuitenkaan voi ylittää kohdassa 4.3 määritettyä vuosittaista korvausta.

Liikenteenharjoittaja raportoi tilaajalle kuukausittain liikennöityä kuukautta seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä ostoliikenteen täsmällisyyden. Ajamatta jääneen liikenteen laskennassa käytetään tämän sopimuksen keskimääräistä ostoliikenteen yksikköhintaa 6.20 euroa/ junakilometri.

Tilaajalla ei ole oikeutta korvauksen vähentämiseen, jos liikennöinti keskeytyy tai juna myöhästyy liikenteenharjoittajasta riippumattomasta syystä kuten sääolosuhteista tai rautatieinfrastruktuurissa olevasta viasta tai häiriöstä tai esimerkiksi jatkoyhteyksiä turvattaessa, taikka jos sen keskeytyksestä tai lähdön myöhästymisestä huolimatta voidaan katsoa olennaisilta osin täyttäneen alkuperäisen tarkoituksensa matkustajille annettuna palveluna.

Täsmällisyyttä laskettaessa ei huomioida myöhästymisiä, jotka ovat aiheutuneet kohdan 3.7 syistä tai sellaisista vaikeista keliolosuhteista taikka energiansaannin keskeytyksestä, jotka vaikuttavat joukkoliikenteeseen yleisesti.

Sopimuksessa tarkoitettujen saataviensa turvaamiseksi tilaajalla on oikeus pidättää erääntyneen liikennöntikorvauksen maksaminen joko kokonaan tai osaksi silloin, kun liikenteenharjoittaja on laiminlyönyt sopimusvelvoitteensa, ja tilaaja on laiminlyönnistä ja pidättämishasta liikenteenharjoittajaa kirjallisesti huomauttanut. Pidättämisoikeus jatkuu siihen asti kunnes liikenteenharjoittaja jälleen täyttää sopimusvelvoitteensa.

Tilaajalla on oikeus käyttää pidättämäänsä erääntynyttä liikennönti-korvausta sellaisten liikenteenharjoittajalta olevien saataviensa kuittaamiseen, jotka ovat syntyneet tästä ostoliikenteen järjestämiseen liittyvästä sopimussuhteesta. Kuittaamisesta on ilmoitettava ennen sen suorittamista liikenteenharjoittajalle.

Tilaajan on viivytyksettä toimitettava liikenteenharjoittajalle erillinen selvitys täysimääräisestä liikennöntikorvauksesta tehdyistä vähennyksistä, pidätyksistä ja kuittauksista.

5 OSTOLIIKENTEEEN VALVONTA JA SEURANTA

5.1. Valvonta ja seurantatiedot

Tilaajalla on oikeus saada ostoliikenteestä saatavia tuloja ja sen kustannuksia koskeva laskelma ja selvitys ostoliikenteeseen kohdistuvien kustannusten kohdentamisesta.

Mikäli tilaaja haluaa tarkastaa laskelmaa koskevia tietokannoissa olevia liikenteenharjoittajan luottamuksellisia tietoja, tapahtuu se siten, että liikenteenharjoittaja on velvollinen esittämään tiedot kummankin osapuolen hyväksymälle KHT-tilintarkastajalle luottamuksellisesti. Valitun KHT-tilintarkastajan tehtävänä on varmistaa liikenteenharjoittajan tilaajalle esittämän laskelman oikeellisuus ja mikäli Liikenteenharjoittajan esittämä laskelma on KHT-tilintarkastajan tarkastuksen mukaan virheellinen esittää oikea laskelma. Mikäli laskelma on KHT-tilintarkastajan mukaan virheellinen, maksaa kustannukset liikenteenharjoittaja. Muussa tapauksessa tilaaja vastaa kustannuksista.

Tilaaajan ja liikenteenharjoittajan välisissä sopimuseurantakokouksissa seurataan ostoliikenteen matkustajamäärien kehitystä merkittävimmillä yhteysväleillä. Liikenteenharjoittaja toimittaa ostoliikenteestä kalenterivuositain matkustajatiedot tilaajalle sillä tarkkuudella kuin tiedot ovat liikenteenharjoittajalla.

Liikenteenharjoittaja raportoi tilaajalle kuukausittain laskutuksen yhteydessä vuorojen ajamatta jättämisestä ja täsmällisyydestä. Liikenteenharjoittajan tulee toimittaa tilaajalle kirjallinen ilmoitus siitä, että liikenne on hoidettu sopimuksen mukaisesti tai:

- 1) kirjallinen yhteenveto liikenteenharjoittajasta johtuvista ajamattomista ja myöhästyneistä vuoroista
- 2) kirjallinen yhteenveto niistä vuoroista, jotka on hoidettu muilla kuin sopimuksen ehdot ja vaatimukset täyttävillä junilla tai muulla liikennevälineellä.

5.2. Tutkimukset ja matkustajatiedot

Tilaaja voi suorittaa kustannuksellaan ostoliikenteeseen ja sen palvelutasoon liittyviä tutkimuksia. Liikenteenharjoittajan henkilökunta avustaa maksutta tarvittaessa tutkimusten teossa erikseen sovittavalla tavalla.

6 SOPIMUKSEN PURKAMINEN

6.1. Tilaajan oikeus sopimuksen purkamiseen

Tilaajalla on oikeus välittömästi purkaa sopimus, jos

- 1) liikenteenharjoittaja menettää toimiluvan,
- 2) liikenteenharjoittajaa koskeva konkurssi-, akordi-, velkajärjestely- tai yrityssaneeraushakemus on tullut vireille,

- 3) liikenteenharjoittaja on asetettu selvitystilaan,
- 4) liikenteenharjoittajan liikkeenjohtotehtävissä oleva henkilö on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä liikenteen harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta, jota ei ole pidettävä vähäisenä,
- 5) liikenteenharjoittaja on laiminlyönyt verojen ja lakisääteisten sosiaali- ja vakuutusmaksujen suorittamisen siten, ettei laiminlyöntiä ole pidettävä merkitykseltään vähäisenä,
- 6) liikenteenharjoittaja toistuvasti laiminlyö liikenteen hoidon tai muutoin oleellisesti rikkoo sopimusta, eikä hän, saatuaan tästä kirjallisen huomautuksen, viivytyksettä korjaa toimintaansa tai
- 7) Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetään sopimuksen purkamista.

Jos sopimus purkautuu edellä mainitun kohdan 7 perusteella, ei kummallakaan sopijapuolella ole oikeutta vahingonkorvaukseen.

6.2. Liikenteenharjoittajan oikeus sopimuksen purkamiseen

Liikenteenharjoittajalla on oikeus välittömästi purkaa sopimus, jos tilaaja laiminlyö edellä kohdassa 4.2 mainitun maksuvelvollisuutensa tai muutoin olennaisesti rikkoo sopimusta eikä tilaaja korjaa toimintaansa viivytyksettä saatuaan siitä liikenteenharjoittajalta kirjallisen huomautuksen.

7 OLOSUHTEIDEN MUUTOS

7.1. Olosuhteiden olennainen muuttuminen

Jos sopimuksen soveltaminen estyy tai vaikeutuu kohtuuttomasti olosuhteiden olennaisen muuttumisen vuoksi tai sen johdosta, että se johtaisi jommankumman sopijapuolen kannalta ennakoimattomiin taloudellisiin tai muihin seuraamuksiin, joita ei sopimusta tehtäessä ilmeisesti edellytetty ja jotka ovat osapuolen kannalta kohtuuttomia, on sen osapuolen, joka haluaa vedota johonkin edellä mainituista seikoista, kirjallisesti ilmoitettava toiselle sopijapuolelle haluavansa käynnistää neuvottelut sopimuksen muuttamiseksi. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys edellä tarkoitetuista olosuhteiden muutoksesta tai ennakoimattomista seuraamuksista.

Neuvotteluihin tulee ryhtyä viivytyksettä ilmoituksen tapahduttua. Neuvotteluissa tulee pyrkiä sopimaan niistä toimenpiteistä tai mahdollisista muutoksista sopimukseen, joilla sopimussuhdetta olisi mahdollista jatkaa sopimuskauden loppuun.

Jos valmisteltavana olevasta liikennepoliittisesta selonteosta muuta johtuu, tilaaja voi irtisanoa tämän sopimuksen päättymään valtion seuraavan varainhoitovuoden alusta lukien kuitenkin aikaisintaan vuoden 2013 alusta.

Jos sopimus irtisanotaan päättymään ennen 31.12.2015, laaditaan clearing-laskelma toteutuneesta liikennöntiajasta kohdan 4.3 mukaisesti.

7.2. Olosuhteiden muutokseen liittyvä sopimuksen purkaminen

Jollei kohdassa 7.1 tarkoitetuissa neuvotteluissa päästä yksimielisyyteen sopimussuhteen jatkamisen edellytyksistä kahdessa viikossa, kummallakin sopijapuolella on oikeus kirjallisesti ilmoittaa neuvotteluiden päättämisestä ja purkaa sopimus. Sopijapuolen tulee ryhtyä toimenpiteisiin sopimuksen purkamiseksi viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa neuvottelujen päättämisestä. Muussa tapauksessa purkamiseen oikeutetun sopijapuolen katsotaan menettäneen oikeutensa sopimuksen purkamiseen tällä perusteella. Sopimus purkautuu kuukauden kuluttua siitä, kun tätä koskeva purkuilmoitus on annettu tiedoksi toiselle sopijapuolelle.

Jos sopimus purkautuu sellaisen olosuhdemuutoksen johdosta, jonka ei voida katsoa johtuvan sopijapuolista, kummallakaan sopijapuolella ei ole oikeutta vahingonkorvaukseen toisiltaan.

Sopijapuolilla ei kuitenkaan ole oikeutta sopimuksen purkamiseen, jos sopimuksen noudattamatta jättäminen johtuu sodasta, liikekannallepanosta, poikkeuksellisista luonnonvoimista tai muusta vaikutuksiltaan niihin verrattavasta sopijapuolesta riippumattomasta ylivoimaisesta esteestä.

8 SALASSAPITO

Tilaaajan salassapitovelvollisuuteen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Liikenteenharjoittajan velvollisuutena on merkitä tilaajalle toimitettaviin asiakirjoihin selvästi ne kohdat, joihin liikenteenharjoittajan käsityksen mukaan on sovellettava edellä mainitun lain 24 §:n 1 momentin 20-kohdan salassapitosäännöstä.

9 SOPIMUKSEN SIIRTÄMINEN JA ERIMIELISYYDET

9.1. Sopimuksen siirtäminen

Kummallakaan sopijapuolella ei ole oikeutta siirtää sopimusta kolmannelle ilman toisen sopijapuolen kirjallista suostumusta.

9.2. Erimielisyydet

Tästä sopimuksesta syntyvistä erimielisyyksistä sopijapuolten on jommankumman sopijapuolen pyynnöstä viipymättä neuvoteltava keskenään ja pyrittävä ratkaisuun. Erimielisyydet, joista sopijapuolet eivät pääse sopimukseen, ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa.

9.3. Sopimuskappaleet

Tätä sopimusta on tehty kaksi (2) samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

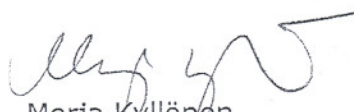
10 VOIMASSAOLO

Tämä sopimus tulee voimaan 1.1.2012 ja se on voimassa 31.12.2015 asti, mikäli eduskunta hyväksyessään vuoden 2012 talousarvion myöntää sopimusta varten tarvittavan valtuuden ja määrärahan.

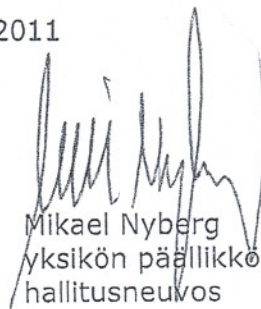
Jos eduskunnan myöntämä määräraha ei riitä sopimuksen mukaisen liikenteen ostamiseen, sopimuspuolten on viipymättä neuvoteltava keskenään asian ratkaisemiseksi. Jos neuvotteluissa ei päästä ratkaisuun kummallakin sopimuspuolella on oikeus purkaa sopimus lakkaamaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun toinen sopijapuoli on saanut tiedon purkamisesta.

11 ALLEKIRJOITUKSET**LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ**

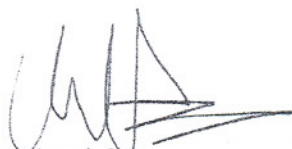
Helsingissä 10 päivänä marraskuuta 2011

Merja Kyllönen
liikenneministeri

Mikael Nyberg
yksikön päällikkö,
hallitusneuvos

VR-YHTYMÄ OY

Mikael Aro
toimitusjohtaja

Antti Jaatinen
divisioonajohtaja

SOPIMUSLIITTEET**LIITE 1**

Luettelo ostoliikennesopimuksen mukaisesta kaukojunaliikenteestä ja alueellisesta junaliikenteestä 1.1.2012–31.12.2015

LIITE 1 Luettelo ostoliikennesopimuksen mukaisesta kaukojunaliikenteestä ja alueellisesta junaliikenteestä 1.1.2012–31.12.2015

1 (3)

Vähäiset muutokset mahdollisia junien aikatauluihin sekä junien numerointiin

Juna- Juna- Lähtö- Määrä- Matka Kalku- Kalku-
numero tyyppi asema asema (km) Lähtö Tulo päivät päivä/vko Huom.

ALUEELLINEN OSTOJUNALIIKENNE

Kliskobussiliikenne

Hanko-Karjaa

380	H	Kr	Hnk	49	7:33	8:13	S	1
381	H	Hnk	Kr	49	6:40	7:20	M-S	7
382	H	Kr	Hnk	49	8:10	8:50	M-L	6
383	H	Hnk	Kr	49	9:10	9:50	M-S	7
384	H	Kr	Hnk	49	10:10	10:50	M-S	7
385	H	Hnk	Kr	49	12:10	12:50	M-S	7
386	H	Kr	Hnk	49	13:10	13:50	M-S	7
387	H	Hnk	Kr	49	14:10	14:50	M-S	7
388	H	Kr	Hnk	49	15:10	15:50	M-S	7
389	H	Hnk	Kr	49	16:10	16:50	M-S	7
390	H	Kr	Hnk	49	17:10	17:50	M-S	7
391	H	Hnk	Kr	49	18:10	18:50	M-S	7
392	H	Kr	Hnk	49	19:10	19:50	M-S	7
393	H	Hnk	Kr	49	21:10	21:50	M-S	7
394	H	Kr	Hnk	49	22:10	22:50	M-S	7

Tampere-Vilppula-Keuruu

420	H	Vlp	Tpe	88	6:40	7:40	M-L	6
423	H	Tpe	Keu	130	10:05	11:50	M-S	7
424	H	Keu	Tpe	130	12:02	13:45	M-S	7
427	H	Tpe	Keu	130	16:09	17:50	M-S	7
428	H	Keu	Tpe	130	18:02	19:45	M-S	7
429	H	Tpe	Vlp	88	20:19	21:19	M-P, S	6

Ylivieska-Iisalmi

491	H	Ilm	Yv	154	4:51	6:30	M-L	6
494	H	Yv	Ilm	154	14:28	16:05	M-S	7
495	H	Ilm	Yv	154	16:54	18:29	M-S	7
496	H	Yv	Ilm	154	20:38	22:20	M-P, S	6

Joensuu-Nurmes

760	H	Nrm	Jns	160	6:40	8:45	M-S	7
761	H	Jns	Nrm	160	11:47	13:53	M-S	7
762	H	Nrm	Jns	160	15:40	17:45	M-S	7
763	H	Jns	Nrm	160	17:55	20:01	M-S	7

Jyväskylä-Seinäjoki

481	H	Jy	Sk	195	7:28	10:15	M-L	6
482	H	Sk	Jy	195	10:34	13:27	M-S	7
485	H	Jy	Sk	195	16:28	19:25	M-S	7
486	H	Sk	Jy	195	19:34	22:27	M-P, S	6

Juna- numero	Juna- tyyppi	Lähtö- asema	Määrä- asema	Matka (km)	Lähtö	Tulo	Kulku- päivät	Kulku- päiviä/vko	Huom.
-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	---------------	-------	------	------------------	----------------------	-------

2 (3)

Muu kalusto

Jyväskylä-Seinäjoki

445	H	Jy	Sk	195	10:25	13:25	M-S		7 jatkaa VR:n omana junana Vaasaan
450	H	Sk	Jy	195	16:34	19:34	M-S		7 saapuu VR:n omana junana Vaasasta

Riihimäki-Hämeenlinna-Tampere

370	H	HI	RI	36	6:33	6:58	M-P		5
371	H	RI	HI	36	17:33	17:58	M-P		5
9615	H	RI	Tpe	116	6:13	7:22	M-P		5 saapuu lähiliikennejunana Helsingistä
9623	H	RI	Tpe	116	7:13	8:22	M-L		6 saapuu lähiliikennejunana Helsingistä
9645	H	RI	Tpe	116	10:13	11:22	M-S		7 saapuu lähiliikennejunana Helsingistä
9648	H	Tpe	RI	116	6:32	7:40	M-P		5 jatkaa lähiliikennejunana Helsingiin
9656	H	Tpe	RI	116	7:32	8:40	M-S		7 jatkaa lähiliikennejunana Helsingiin
9662	H	Tpe	RI	116	8:37	9:45	M-L		6 jatkaa lähiliikennejunana Helsingiin
9663	H	RI	Tpe	116	13:13	14:22	M-S		7 saapuu lähiliikennejunana Helsingistä
9683	H	RI	Tpe	116	16:13	17:22	M-S		7 saapuu lähiliikennejunana Helsingistä
9686	H	Tpe	RI	116	12:37	13:45	M-S		7 jatkaa lähiliikennejunana Helsingiin
9703	H	RI	Tpe	116	18:13	19:22	M-S		7 saapuu lähiliikennejunana Helsingistä
9704	H	Tpe	RI	116	15:37	16:45	M-S		7 jatkaa lähiliikennejunana Helsingiin
9715	H	RI	Tpe	116	20:12	21:22	M-P, S		6 saapuu lähiliikennejunana Helsingistä
9716	H	Tpe	RI	116	17:37	18:45	M-S		7 jatkaa lähiliikennejunana Helsingiin
9728	H	Tpe	RI	116	19:37	20:45	M-S		7 jatkaa lähiliikennejunana Helsingiin

Riihimäki-Lahti-Kouvola

230	H	Lh	Kv	61	5:37	6:09	M-P		5
231	H	Lh	Kv	61	16:51	17:33	M-P		5
232	H	Kv	Lh	61	6:25	7:09	M-P		5
235	H	Lh	Kv	61	17:43	18:25	M-P		5
300	H	Lh	RI	59	4:52	5:33	M-P		5
301	H	RI	Kv	120	6:13	7:33	M-L		6
302	H	Lh	RI	59	5:44	6:24	M-P		5
303	H	RI	Lh	59	7:13	7:54	M-S		7
304	H	Lh	RI	59	6:28	7:08	L		1
307	H	RI	Lh	59	9:13	9:54	M-S		7
308	H	Lh	RI	59	8:06	8:46	M-S		7
309	H	RI	Lh	59	10:13	10:54	M-S		7
310	H	Kv	RI	120	8:21	9:46	M-S		7
311	H	RI	Kv	120	11:13	12:33	M-S		7 jatkaa junana 354 Kotkan satamaan
316	H	Kv	RI	120	11:27	12:46	M-S		7 saapuu junana 353 Kotkan satamasta
318	H	Lh	RI	59	13:06	13:46	M-S		7
319	H	RI	Lh	59	15:13	15:54	M-S		7
324	H	Lh	RI	59	16:06	16:46	M-S		7
325	H	RI	Kv	120	18:13	19:33	M-S		7
327	H	RI	Lh	59	19:13	19:54	M-S		7
332	H	Lh	RI	59	20:06	20:46	M-S		7
336	H	Lh	RI	59	22:06	22:46	M-S		7
9814	H	Kv	Lh	61	5:00	5:38	M-L		6
9669	H	RI	Kv	120	14:13	15:33	M-S		7
9710	H	Kv	RI	120	16:21	17:46	M-S		7
9879	H	Lh	Kv	61	23:43	0:21	M-P, S		6

Kouvola-Kotkan satama

350	H	Kv	Kts	54	6:32	7:17	M-L		6
351	H	Kts	Kv	54	7:25	8:11	M-L		6
352	H	Kv	Kts	54	8:45	9:30	M-S		7
353	H	Kts	Kv	54	10:22	11:08	M-S		7 jatkaa junana 316 Riihimäelle
354	H	Kv	Kts	54	12:52	13:37	M-S		7 saapuu junana 311 Riihimäeltä
355	H	Kts	Kv	54	14:27	15:13	M-S		7
356	H	Kv	Kts	54	15:43	16:27	M-S		7
357	H	Kts	Kv	54	16:32	17:17	M-S		7
358	H	Kv	Kts	54	17:50	18:35	M-S		7
359	H	Kts	Kv	54	19:22	20:08	M-S		7
360	H	Kv	Kts	54	21:52	22:37	M-P, S		6
361	H	Kts	Kv	54	22:45	23:31	M-P, S		6

Juna- Juna- Lähtö- Määrä- Matka Kalku- Kalku-
numero tyyppi asema asema (km) Lähtö Tulo päivät päiviä/vko Huom.

3 (3)

KAUKO-OSTOLIIKENNE

Veturijunaliikenne:

Rovaniemi–Kemijärvi

Juna- numero	Juna- tyyppi	Lähtö- asema	Määrä- asema	Matka (km)	Lähtö	Tulo	Kalku- päivät	Kalku- päiviä/vko	Huom.
265	P	Roi	Kjä	85	8:35	9:50	M-S		Helsinki–Rovaniemi-yöjunan jatke 7 makuuvaunulneen
274	P	Kjä	Roi	85	19:00	20:15	M-S		Rovaniemi–Helsinki-yöjunan alku 7 makuuvaunulneen

Tampere–Pori

168	IC ²	Pri	Tpe	134	8:15	9:45	M-L	6	
179	IC ²	Tpe	Pri	134	20:10	21:42	M-P, S	6	
460	H	Pri	Tpe	134	5:20	6:50	M-L	6	
461	H	Tpe	Pri	134	8:15	9:48	M-L	6	
462	H	Pri	Tpe	134	6:20	7:50	M-L	6	
464	H	Pri	Tpe	134	10:15	11:45	M-S	7	
465	H	Tpe	Pri	134	12:15	13:45	M-S	7	
467	H	Tpe	Pri	134	14:15	15:48	M-S	7	
468	H	Pri	Tpe	134	14:15	15:44	M-S	7	
469	H	Tpe	Pri	134	16:15	17:48	M-S	7	
470	H	Pri	Tpe	134	16:15	17:47	M-S	7	
471	H	Tpe	Pri	134	18:15	19:48	M-S	7	
472	H	Pri	Tpe	134	18:15	19:45	M-S	7	
474	H	Pri	Tpe	134	7:10	8:41	S	1	
475	H	Tpe	Pri	134	22:05	23:35	M-S	7	

Kouvola (3.6.2011 asti)–Kuopio–Kajaani–Oulu–Rovaniemi

701	P	Kv	Kuo	271	6:27	9:43	M-L	6	osuus Kouvola–Kuopio siirtyy 6 velvoiteliikenteeksi 4.6.2012 alkaen
701	P	Kuo	Roi	579	9:46	16:50	M-S	7	
703	P	Kaj	OI	192	15:12	17:23	M-S	7	
704	P	OI	Kuo	360	7:12	11:13	M-L	6	
705	P	Kuo	OI	360	15:47	19:50	M-S	7	
706	P	OI	Kv	633	9:43	17:09	M-S	7	osuus Kuopio–Kouvola siirtyy VR:n 7 omaksi liikenteeksi 4.6.2012 alkaen
707	P	Kv	Kuo	271	15:45	18:41	M-S	7	osuus Kouvola–Kuopio siirtyy VR:n 7 omaksi liikenteeksi 4.6.2012 alkaen
707	P	Kuo	OI	360	18:47	23:10	M-P, S	6	
708	P	OI	Kaj	192	12:39	14:43	M-S	7	
710	P	Roi	Kuo	579	12:40	19:45	M-S	7	
711	H	Kaj	OI	191	6:20	8:34	M-L	6	
712	H	OI	Kaj	191	20:20	22:29	M-P, S	6	
714	P	Pm	Kv	186	21:10	23:06	M-P, S	6	junan kulku päättyy 3.6.2012

Joensuu–Pieksämäki

780	H	Jns	Pm	182	7:00	9:09	M-S	7	
781	H	Pm	Jns	182	11:48	13:57	M-S	7	
782	H	Jns	Pm	182	12:21	14:33	M-S	7	
783	H	Pm	Jns	182	14:53	17:02	M-S	7	
784	H	Jns	Pm	182	15:26	17:38	M-S	7	
785	H	Pm	Jns	182	18:29	20:38	M-S	7	
786	H	Jns	Pm	182	18:30	20:42	M-P, S	6	
787	H	Pm	Jns	182	20:58	23:07	M-P, S	6	